

Rüsumat muhafaza ve mıntaka memurları hakkında inzıbatî ahkâmı muhtevi kanunun 8 inci ve 9 uncu maddelerinin tadiline ve mezkûr kanuna bir madde ilâvesine dair 353 numaralı kanun lâiyhası ve Maliye ve Adliye encümenleri mazbataları

T. C.

Başvekâlet

Muamelât müdürlüğü

Sayı: 6/1255

11 - V - 1932

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Gümrük ve muhafaza ve mıntaka memurları hakkında inzıbatî ahkâmı muhtevi 1321 numaralı kanunun 8 ve 9 uncu maddelerinin tadiline ve mezkûr kanuna bir madde ilâvesine dair Gümrük ve inhisarlar vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 9 - V - 1932 tarihli içtimada Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekâlet V.

Dr. Refik

Kanun lâiyhasının esbabı mucibesi

Gümrük muhafaza umum kumandanlığının teşekkülü, muhafaza memurları hakkındaki inzıbatî ahkâmı muhtevi 1321 numaralı kanuna aşağıdaki tadil ve ilâveleri zarurî kılmıştır.

1 - Gümrük kıtaları mıntakalarında bulunan muhafaza memurları tamamen askerî disipline tâbi buldukları halde aynı hizmeti ifa eden ve teşkilât itibarile umum kumandanlığa raptedilen diğer kısmının icabı hale göre kumandan tarafından resen tecziye edilememeleri mahzurdan salim bulunmadığı cihetle ihraçtan başka, inzıbatî cezaların komisyon kararına hacet kalmadan kumandan tarafından da icabında, tayini salâhiyeti müessir bir tedbir olacağı mülâhaza edilmiş ve kanunun 8 inci maddesi bu maksadı temin edecek şekilde değiştirilmiştir.

2 - Gümrük muhafaza memurları ahiren teşkil edilen Muhafaza umum kumandanlığına raptedilmiş ve teşkilât noktasından Gümrükler umum müdürlüğü ile alâkaları kalmamış olduğu cihetle tayin ve tahvilleri gibi taltif ve tecziyelerinin de kumandanlığa ve bu teşkilâta merbut komisyonlara ait olması zaruret halini almış ve bu zaruret 9 uncu maddenin tadiline saik olmuştur. Ancak mezkûr madde ile teşkil edilen Gümrükler umum müdürlüğü merkez inzıbat komisyonunun devamı mevcudiyetinde zaruret bulunduğu cihetle, maddeye son bir fıkra ilâve edilmiştir.

3 - Vazifesini suiistimal eden veya ehliyetsizliği sabit olan Gümrük memurlarının tasfiye ve ihracına imkân ve mesağ veren 1920 numaralı kanun, muhafaza müdür ve memurları hakkında sahit bulunmuş ve bu sınıf memurların mezkûr kanunun zabita ve müeyyideleri altına alınmalarında faide mülâhaza edilmiş olduğundan bu maksadı teminen kanuna bir madde ilâvesi arz ve teklif olunmuştur.

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Karar No. 61

Esas No. 1/353

25 - V - 1932

Yüksek Reisliğe

Gümrük muhafaza ve mıntaka memurları hakkında inzıbatî ahkâmı muhtevî 1321 numaralı kanunun 8 inci ve 9 uncu maddelerinin tadiline ve mezkûr kanuna bir maddé ilâvesine dair olup Başvekâletten gönderilen kanun lâyihasile esbabı mucibe mazbatası encümenimize havale edilmekle Gümrük ve inhisarlar vekili Beyefendi ve Mıntaka umum kumandanı hazır oldukları halde mütalea ve tetkik olundu.

Gümrük muhafaza umum kumandanlığına raptedilen teşkilâtın zarurî icabatından olarak bu teşkilât dahilindeki bilûmum memurların tahvil ve resen tecziyeleri gibi hususatın dahi kumandanlığa tevdi ve müdür ve memurların inzıbatî muameleleriyle iştigal ve bu hususta lâzımgelen kararları ittihaz etmek üzere gerek merkezde gerek taşralarda birer inzıbat komisyonu teşkili iktiza etmesine mebni bu maksadı teminen ihzar edilmiş olan mezkûr kanun lâyihasının heyeti umumiyesi encümenimizce de muvafık görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Birinci madde — İbare tashihi yapılmak suretile aynen kabul edilmiştir.

İkinci madde — Gümrük muhafaza umum kumandanlığının erkânı harbiyesi riyaseti altında teşekkül edecek olan inzıbat komisyonunun, muhafaza müdürleriyle muhafaza ve mıntaka memurlarının inzıbatî muamelelerini tetkik ve tayin ile mükellef olduğu halde maddede komisyonun iştigal ve tetkik noktası gösterilmiyerek alelilâk bir inzıbat komisyonu teşkilinin dereile iktifa edilmiş olduğundan maddenin birinci fıkrasında bu cihet sarahaten gösterilmiş ve insicâm noktasından bazı ibare tashihatı yapılmıştır.

Taşra inzıbat komisyonları kararlarının merkez inzıbat komisyonunda temyizen tetkik edileceğini mutazammın olarak aynı maddeye vazedilen hüküm bittabi tarafeynden birinin tetkik talebinde bulunmasile mukayyet ve meşrut olup ancak keyfiyetin memurun kanununun 57 inci maddesinde münderiç bulunmasma nazaran maddede ayrıca gösterilmesine lüzum görülmemiş ve şu kadar ki atiyen tatbikatta bir yanlışlığa mahal kalmamak üzere esbabı mucibe mazbatamıza derei ile kifayet edilmiştir.

Muhafaza müdürleri ve muhafaza mıntaka memurları hakkında inzıbat komisyonları tarafından verilen cezaların tatbik mercii maddede tasrih edilmiş olmayıp gerçi bu cezaların doğrudan doğruya muhafaza umum kumandanlığı tarafından tatbik ve memurların sicilline kaydedilmesi münasip isede ihraç cezasının tasvip ve tatbiki vekâletin salâhiyeti cümlesinden olduğundan birinci fıkranın sonuna yalnız ihraç cezası müstesna olmak üzere diğer cezaların kumandanlıkça tatbikını mutazammın bir hüküm vaz ve ilâve edilmiştir.

Üçüncü madde — Aynen kabul edilmiştir.

Dördüncü madde — Aynen kabul edilmiştir.

Beşinci madde — Aynen kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince Adliye encümenine tevdi kılınmak üzere Yüksek Reisliğe arz olunur.

Maliye E. Rs. N.	M. M.	Kâtip	Aza	Aza	Aza
Bayazıt	Bayazıt	İstanbul	Aydın	Mersin	İsparta
<i>Ihsan</i>	<i>Ihsan</i>	<i>M. Ziya</i>	<i>Adnan</i>	<i>Hamdi</i>	<i>Kemal Turan</i>
Aza	Aza				
Kütahya	Diyarbekir				
<i>Ömer</i>	<i>Zülfü</i>				

Adliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye encümeni

Karar No. 40

Esas No. 1/353

13 - VI - 1932

Yüksek Reisliğe

Gümrük muhafaza ve mntaka memurları hakkında inzibatî ahkâmı muhtevi 1321 numaralı kanunun 8 ve 9 üncü maddelerinin tadilîne ve bu kanuna bir madde ilâvesine dair Gümrük ve inhisarlar vekâletince hazırlanıp Başvekâletin II - V - 1932 tarih ve 6/1255 numaralı tezkeresile Adliye encümenine havale edilen kanun lâyihası Maliye encümeninin tadili ve esbabı mucibe mazbatasile birlikte Gümrük ve inhisarlar vekili Ali Rana Beyle Muhafaza umum kumandanı Seyfi Paşa hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Muhafaza ve mntaka memurları Muhafaza umum kumandanlığına merbut buldukları halde bu memurlar hakkında inzibatî ceza hükümlerini ihtiva eden 1321 numaralı kanunla cezalandırılmaları için inzibat komisyonlarına keyfiyetin havalesi ile oralardan verilecek kararla mümkün olabileceği ve halbuki askerî disiplin itibarile kumandanın bazı ahvalde doğrudan doğruya aza verebilmesi hem muhafaza kumandanlığı teşkilâtının esasına ve hem de bu teşekkülün vücuda getirilmesine saik olan esbabın teminine matuf mülâhazalara binaen lâzım olduğu ve muhafaza memurlarının son teşkilât ile Gümrükler umum müdürlükleriyle irtibat ve alâkaları kalmadığından inzibat komisyonlarının teşekkülleri tarzının değiştirilmesi zarurî bulunduğu ve gümrük memurlarının tasfiyesine dair neşredilen 1920 numaralı kanunun muhafaza memurları hakkında da cari olmasının diğer gümrük memurları için lüzumlu görülen sebeplerin muhafaza memurları hakkında evleviyetle ve muktazi olduğu cihetle 1321 numaralı kanunun iki maddesi tadil ve bir madde ilâvesine dair olan kanun lâyihasının esas itibarile kabulüne encümenimizce de ittifakla karar verilmiştir.

Birinci maddede Muhafaza umum kumandanının resen vereceği azaların teftiş esnasında bizzat müşahede edeceği veya âmir ve müfettişlerin raporile anlıyacağı hallerde tertibi muvafık görüldüğünden bu cihetler maddede tasrih kılınmış ve ihraç cezasından başka tenzili sınıf cezasının da bu salâhiyetten istisnasına ekseriyetle karar verilerek madde o suretle tadil olunmuştur.

İkinci maddede merkez inzibatî komisyonunda taşra inzibat komisyonları mukarreratının temyizen tetkiki yerine bunun itirazen bir tetkik olması mümâsil kanunlarla ahengi temin noktasından lüzumlu görünerek maddede yalnız bu cihet değiştirilmiştir.

Hükümetin teklif ettiği lâyihanın ikinci maddesinin son fıkrasının tayyi Maliye encümeninin tensibi ve hile encümenimizce musip görülmüştür. Gümrük ve inhisarlar vekâletinin teşkili hasebile vekâletten teşekkül edecek inzibat komisyonunun diğer vekâletler gibi umumî hüküm ve kaidelere göre teşkil kılınabileceğinden buna dair bir kayıt konmasının bu kanunla bir münasebeti görülmemiştir.

Üçüncü madde aynen kabul edilmiş olup yalnız yazılış şekli tebdil olunmuştur.

Lâyihanın bu tadilâtla kabulüne encümenimizce karar verilmiş olmakla Heyeti umumiyeye arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe takdim olunur.

Adliye E. Reisi N.	Kâtip	Aza	Aza	Aza	Aza
M. M.	Yozgat	Trabzon	Antalya	Manisa	Kars
Salâhattin	A. Hamdi	Raif	Haydar	Refik Şevket	Nazif
Aza	Aza				
Çanakkale	Kayseri				
Osman Niyazi	S. Azmi				

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Gümrük muhafaza ve mıntaka memurları hakkın-
da inzıbatî ahkâmı muhtevi 1321 numaralı kanunun
8 ve 9 uncu maddelerinin tadiline ve mezkûr
kanuna bir madde ilâvesine dair
kanun lâiyhası*

MADDE 1 — 1321 numaralı kanunun 8 inci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Muhafaza ve mıntaka memurlarının icabında rızalarına bakılmaksızın tahvillerine ve icabında inzıbat komisyonuna tevdi etmeksizin, ihraç cezasından başka, inzıbatî cezalarla resen tecziyelerine Gümrük muhafaza umum kumandanı salâhiyettardır.

MADDE 2 — 1321 numaralı kanunun 9 uncu maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Gümrük muhafaza umum kumandanlığında, Erkânı harp reisinin riyaseti altında adlî hâkim ve zat işleri müdüründen mürekkep bir inzıbat komisyonu bulunur. Taşrada muhafaza ve mıntaka memurları için, muhafaza müdürlüğü bulunmayan yerlerde gümrük başmüdür veya müdürünün ve muhafaza müdürlüklerinde muhafaza müdürünün riyaseti altında bu müdürlüklerin başkâtip veya mümeyyiz veya kâtiplerinden mürekkep üç kişilik bir inzıbat komisyonu bulunur. Merkez inzıbat komisyonlarının kararları katidir. Taşra inzıbat komisyonlarının kararları, merkez inzıbat komisyonlarında teymizen tetkik edilir.

Gümrük umum müdürlüğünde, zat işleri müdürü ile hukuk müşavirinden ve merkezi idare müdürleri arasında “Gümrük ve inhisarlar vekâleti tarafından seçilecek diğer üç azadan mürekkep bir inzıbat komisyonu teşkil olunur ve azadan biri vekâletçe reis tayin edilir.

MADDE 3 — 1321 numaralı kanuna aşağıdaki madde ilâve edilmiştir:

1920 numaralı kanun hükümleri, muhafaza müdürleri ve mıntaka ve muhafaza memurları hakkında da caridir.

MADDE 4 — İşbu kanun neşri tarihinden muhteridir.

MALİYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

*Gümrük muhafaza ve mıntaka memurları hak-
kında inzıbatî ahkâmı muhtevi 1321 numaralı
kanunun 8 ve 9 uncu maddelerinin tadiline ve
mezkûr kanuna bir madde ilâvesine dair kanun
lâiyhası*

MADDE 1 — 1321 numaralı kanunun 8 inci maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Muhafaza ve mıntaka memurlarının icabında rızalarına bakılmaksızın tahvillerine ve icabında inzıbat komisyonuna tevdi etmeksizin, ihraç cezası hariç olmak üzere, inzıbatî cezalarla resen tecziyelerine gümrük muhafaza umum kumandanı salâhiyettardır.

MADDE 2 — 1321 numaralı kanunun 9 uncu maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Gümrük muhafaza umum kumandanlığında muhafaza müdürleri ve muhafaza mıntaka memurları için, erkânı harp reisinin riyaseti altında adlî hâkim ve zat işleri müdüründen mürekkep bir inzıbat komisyonu bulunur. Taşra muhafaza ve mıntaka memurları için muhafaza müdürlüklerinde muhafaza müdürünün ve muhafaza müdürlüğü bulunmayan yerlerde gümrük başmüdür veya müdürünün riyaseti altında, bu müdürlüklerin başkâtip veya mümeyyiz veya kâtiplerinden mürekkep üç kişilik bir inzıbat komisyonu bulunur. İnzıbat komisyonlarının kararları, merkez inzıbat komisyonunda teymizen tetkik edilir.

Muhafaza müdürleri ve muhafaza ve mıntaka memurları hakkında inzıbat komisyonları tarafından verilen cezalardan, memurinin ihraç cezaları hariç olmak üzere, diğer cezalar muhafaza umum kumandanı tarafından tatbik ve memurların sicillerine kaydolunur.

MADDE 3 — Hükümetin teklifi aynen

MADDE 4 — Hükümetin teklifi aynen

ADLIYE ENCÜMENİNİN TADILI

Gümrük muhafaza ve mıntaka memurları hakkında inzıbatî ahkâmı muhtevî 1321 numaralı kanunun 8 ve 9 uncu maddelerinin tadiline ve bir madde ilâvsine dair kanun lâyihası

1321 numaralı kanunun 8 inci maddesi aşağıda yazılı surette değiştirilmiştir:

MADDE 1 — Muhafaza ve mıntaka memurlarının icabında rızalarına bakılmaksızın tahvillerine ve teftiş esnasında bizzat müşahede edeceği veya âmirin ve müfettişlerin raporlarından anlayacağı yolsuz hareketlerinden dolayı inzıbat komisyonuna havaleye mahal görmeksizin bu memurları ihraç ve tenzili sınıf hariç kalmak üzere inzıbatî cezalarla resen cezalandırmağa Gümrük muhafaza umum kumandanı salâhiyettardır.

MADDE 2 — 1321 numaralı kanunun 9 uncu maddesi aşağıda yazılı surette değiştirilmiştir:

Gümrük muhafaza umum kumandanlığında muhafaza müdürleri ve muhafaza mıntaka memurları için Erkânı harp reisinin riyaseti altında adli hâkim ve Zat işleri müdüründen mürekkep bir inzıbat komisyonu bulunur.

Taşra muhafaza ve mıntaka memurları için muhafaza müdürlüklerinde muhafaza müdürünün ve bulunmayan yerlerde Gümrük başmüdür veya müdürünün riyaseti altında bu müdürlüklerin başkâtip veya mümeyiz veya kâtiplerinden mürekkep üç kişilik bir inzıbat komisyonu bulunur.

Inzıbat komisyonlarının kararları merkez inzıbat komisyonunda itirazen tetkik edilir.

Muhafaza müdürleri ve muhafaza ve mıntaka memurları hakkında inzıbat komisyonları tarafından verilen cezalardan memurların ihraç cezaları hariç olmak üzere diğer cezalar Muhafaza umum kumandanı tarafından tatbik ve memurlarının sicillerine kaydolunur.

MADDE 3 — 1920 numaralı kanun hükümleri muhafaza müdürleri ve mıntaka ve muhafaza memurları hakkında da caridir.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya
Gümrük ve inhisarlar vekili memurdur.